

Esas No: 2013/5362

Karar No: 2015/2395

Kanun Yararına Temyiz Eden: Danıştay Başsavcılığı

Davacı: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

Vekili: Av. Cem KABDAN

Dünya Ticaret Merkezi, EGS Business Park Blokları, B2 Blok, K:8, No:281
Yeşilköy-Bakırköy/İSTANBUL

Davalı: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Karadeniz Ereğli Gümrük Müdürlüğü
Ereğli/ZONGULDAK

İstemin Özeti: Davacı adına tescilli 21.7.2009 gün ve 881 sayılı serbest dolaşıma

giriş beyannamesi muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davayı; olayda, beyannamede yurt dışı gider olarak beyan edilen bedel üzerinden % 1 oranında hesaplanan çevre katkı payına ait ek tahakkuka vaki itirazın reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın Zonguldak İdare Mahkemesince, gümrük beyannamesinde yurt dışı gider olarak beyan edilen kıymet farkı, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 24'üncü maddesine göre ithal eşyasının satış bedeline dahil olduğundan CIF bedel içerisinde değerlendirilmesi gerektiği, yurt dışı gider altında beyan edilen kıymetin eksik olduğu gerekçesiyle reddedildiği; beyan edilen kıymet farkı üzerinden hesaplanan çevre katkı payına isabet eden katma değer vergisine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın da Mahkemelerince reddedildiği, dolayısıyla 3065 sayılı Kanundan hareketle 4458 sayılı Kanunun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasında ve buna yapılan itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 11.10.2012 gün ve E:2011/824; K:2012/719 sayılı kararına yönelik itirazı reddeden Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.4.2013 gün ve E:2013/362; K:2013/415 sayılı kararı ve kararın düzeltilmesi isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.6.2013 gün ve E:2013/534; K:2013/579 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari

Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Dr. Özlem ERDEM KARAHANOĞULLARI

Düşüncesi: Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan dava mahkemece reddedilmiş ve Bölge İdare Mahkemesince hem itiraz hem de karar düzeltme istemi reddedilmişse de, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğine ilişkin herhangi bir tespitle bulunulmaması karşısında, para cezası kararı alınabilmesi için yasada aranan koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden Vergi Mahkemesi kararı ile bu kararı onayarak karar düzeltme istemini de reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarının niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, 2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesi uyarınca kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı: Mevlüt Çetinkaya

Düşüncesi: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. adına tescilli 21/07/2009 tarih ve IM000881 sayılı gümrük giriş beyannamesi muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediği gerekçesiyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden hesaplanarak istenilen para cezasına vaki itirazın reddi yönünde verilen gümrük başmüdürlüğü kararına karşı açılan davayı reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 11/10/2012 gün ve E:2011/824, K:2012/719 sayılı kararına yapılan itirazın reddine ve kararın onanmasına ilişkin Zonguldak Bölge İdare Mahkemesince verilen 18/04/2013 gün ve E:2013/362, K:2013/415 sayılı karar ile karar düzeltme isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18/06/2013 gün ve E:2013/534, K:2013/579

sayılı kararının yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek davacı vekili tarafından kanun yararına bozulmasının istenmesi üzerine konu incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde, "niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden" kararların kanun yararına temyiz olunabileceği belirtilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ithalatta verginin matrahını belirleyen 21'inci maddesinin (c) bendinde; gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemelerden vergilendirilmeyenler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemelerin ithalde alınan katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendinde de; serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin 23 ila 31'inci maddelerde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınacağı hükme bağlanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun yukarıda belirtilen 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kesilebilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinin söz konusu kanunun 23 ila 3 l'inci maddelerinde belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilmesi gerekir.

Olayda, para cezasının hesaplanmasında esas alınan çevre katkı payının 3065 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen madde hükümlerine göre yalnız katma değer vergisi matrahına dahil olup, ithal eşyasının gümrük vergisine esas kıymetini etkilemediğinden katma değer vergisi tahakkuku üzerinden hesaplanan dava konusu para cezası kararına vaki itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka uyarlık, aksi yönde verilen Bölge İdare Mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin, yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade ettiği açık bulunan 18/04/2013 gün ve E:2013/362, K:2013/415 sayılı kararı ile 18/06/2013 gün ve E:2013/534, K:2013/579 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesi uyarınca, kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davanın Zonguldak Vergi Mahkemesinin tek hakimle verdiği 11.10.2012 gün ve E:2011/824; K:2012/719 sayılı kararıyla reddedildiği; karara yapılan itirazın Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.4.2013 gün ve E:2013/362; K:2013/415 sayılı kararı ile reddedildiği, kararın düzeltilmesine yönelik istemin de Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.6.2013 gün ve E:2013/534; K:2013/579 sayılı kararıyla reddi üzerine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulmasının istenildiği anlaşılmıştır.

2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde, kararın kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Temyiz, davanın taraflarına tanınan bir hukuki yol olup bununla yanlış olduğu ileri sürülen kararların Danıştay tarafından yeniden incelenmesi, kararların hukuka uygunluk denetiminden geçerek tespit edilen eksikliklerin ve hataların giderilmesi öngörülmüştür.

Buna göre, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade edenlere karşı, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından Danıştay nezdinde "kanun yararına temyiz" yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının para cezasına dayanak alınan (b) bendinin olay tarihinde yürürlükte olan şeklinde, kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin, muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda, bu Kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka, bu vergi farkının üç katı para cezası alınacağı belirtilmiş olup bu hükme göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ceza kesilmesinin sebebi olarak, çevre katkı payının katma değer vergisinin matrahına eklenmemesi gösterilmiş olup ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğu hususunda idarece herhangi bir tespitle bulunulmadığının anlaşılması karşısında, para cezası uygulanabilmesi için aranan yasal koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden mahkeme kararında ve bu karara yönelik itiraz ile karar düzeltme başvurularını reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarında yürürlükteki hukuk kurallarına uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne; Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.4.2013 gün ve E:2013/362; K:2013/415 sayılı kararı ile 18.6.2013 gün ve E:2013/534; K:2013/579 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi uyarınca, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına; kararın birer örneğinin taraflara ve Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 29.4.2015 gününde oybirliği ile karar verildi.

Esas No: 2014/1203

Karar No: 2015/2396

Kanun Yararına Temyiz Eden: Danıştay Başsavcılığı

Davacı: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

Vekili: Av. Cem KABDAN

Dünya Ticaret Merkezi, EGS Business Park Blokları, B2 Blok, K:8, No:281
Yeşilköy-Bakırköy/İSTANBUL

Davali: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Karadeniz Ereğli Gümrük Müdürlüğü
Ereğli/ZONGULDAK

İstem Özet: Davacı adına tescilli 14.12.2009 gün ve 1516 sayılı serbest

dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davayı; olayda, beyannamede yurt dışı gider olarak beyan edilen bedel üzerinden % 1 oranında hesaplanan çevre katkı payına ait ek tahakkuka vaki itirazın reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın Zonguldak İdare Mahkemesince, gümrük beyannamesinde yurt dışı gider olarak beyan edilen kıymet farkı, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 24'üncü maddesine göre ithal eşyasının satış bedeline dahil olduğundan CIF bedel içerisinde değerlendirilmesi gerektiği, yurt dışı gider altında beyan edilen kıymetin eksik olduğu gerekçesiyle reddedildiği; beyan edilen kıymet farkı üzerinden hesaplanan çevre katkı payına isabet eden katma değer vergisine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın da Mahkemelerince reddedildiği, dolayısıyla 3065 sayılı Kanundan hareketle 4458 sayılı Kanunun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasında ve buna yapılan itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 22.6.2012 gün ve E:2011/699; K:2012/453 sayılı kararına yönelik itirazı reddeden Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 16.10.2012 gün ve E:2012/470; K:2012/599 sayılı kararı ve kararın düzeltilmesi isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12.2.2013 gün ve E:2012/777; K:2013/155 sayılı kararının; 2577 sayılı

İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Dr. Özlem ERDEM KARAHANOĞULLARI

Düşüncesi: Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan dava mahkemece reddedilmiş ve Bölge İdare Mahkemesince hem itiraz hem de karar düzeltme istemi reddedilmişse de, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğine ilişkin herhangi bir tespitte bulunulmaması karşısında, para cezası kararı alınabilmesi için yasada aranan koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden Vergi Mahkemesi kararı ile bu kararı onayarak karar düzeltme istemini de reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarının niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, 2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesi uyarınca kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı: Mevlüt Çetinkaya

Düşüncesi: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Adına tescilli 14.12.2009 tarih ve IM001516 sayılı gümrük giriş beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediği gerekçesiyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden hesaplanarak istenilen para cezasına vaki itirazın reddi yönünde verilen gümrük başmüdürlüğü kararına karşı açılan davayı reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 22/06/2012 gün ve E:2011/699, K:2012/453 sayılı kararına yapılan itirazın reddine ve kararın onanmasına ilişkin Zonguldak Bölge İdare Mahkemesince verilen 16/10/2012 gün ve E:2012/470, K:2012/599 sayılı karar ile karar düzeltme isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12/02/2013 gün ve E:2012/777, K:2013/155

sayılı kararının yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek davacı vekili tarafından kanun yararına bozulmasının istenmesi üzerine konu incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde, "niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden" kararların kanun yararına temyiz olunabileceği belirtilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ithalatta verginin matrahını belirleyen 21'inci maddesinin (c) bendinde; gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemelerden vergilendirilmeyenler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemelerin ithalde alınan katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendinde de; serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin 23 ila 31'inci maddelerde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınacağı hükme bağlanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun yukarıda belirtilen 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kesilebilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinin söz konusu kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilmesi gerekir.

Olayda, para cezasının hesaplanmasında esas alınan çevre katkı payının 3065 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen madde hükümlerine göre yalnız katma değer vergisi matrahına dahil olup, ithal eşyasının gümrük vergisine esas kıymetini etkilemediğinden katma değer vergisi tahakkuku üzerinden hesaplanan dava konusu para cezası kararına vaki itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka uyarlık, aksi yönde verilen Bölge İdare Mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin, yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade ettiği açık bulunan 16/10/2012 gün ve E:2012/470, K:2012/599 sayılı kararı ile 12/02/2013 gün ve E:2012/777, K:2013/155 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesi uyarınca, kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davanın Zonguldak Vergi Mahkemesinin tek hakimle verdiği 22.6.2012 gün ve E:2011/699; K:2012/453 sayılı kararıyla reddedildiği; karara yapılan itirazın Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 16.10.2012 gün ve E:2012/470; K:2012/599 sayılı kararı ile reddedildiği, kararın düzeltilmesine yönelik istemin de Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12.2.2013 gün ve E:2012/777; K:2013/155 sayılı kararıyla reddi üzerine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulmasının istenildiği anlaşılmıştır.

2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde, kararın kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Temyiz, davanın taraflarına tanınan bir hukuki yol olup bununla yanlış olduğu ileri sürülen kararların Danıştay tarafından yeniden incelenmesi, kararların hukuka uygunluk denetiminden geçerek tespit edilen eksikliklerin ve hataların giderilmesi öngörülmüştür.

Buna göre, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade edenlere karşı, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından Danıştay nezdinde "kanun yararına temyiz" yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının para cezasına dayanak alınan (b) bendinin olay tarihinde yürürlükte olan şeklinde, kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin, muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda, bu Kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka, bu vergi farkının üç katı para cezası alınacağı belirtilmiş olup bu hükme göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ceza kesilmesinin sebebi olarak, çevre katkı payının katma değer vergisinin matrahına eklenmemesi gösterilmiş olup ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğu hususunda idarece herhangi bir tespitte bulunulmadığının anlaşılması karşısında, para cezası uygulanabilmesi için aranan yasal koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden mahkeme kararında ve bu karara yönelik itiraz ile karar düzeltme başvurularını reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarında yürürlükteki hukuk kurallarına uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne; Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 16.10.2012 gün ve E:2012/470; K:2012/599 sayılı kararı ile 12.2.2013 gün ve E:2012/777; K:2013/155 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi uyarınca, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına; kararın birer örneğinin taraflara ve Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 29.4.2015 gününde oybirliği ile karar verildi.

Danıştay Yedinci Daire Başkanlığından:

Esas No: 2014/1205

Karar No: 2015/2397

Kanun Yararına Temyiz Eden: Danıştay Başsavcılığı

Davacı: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

Vekili: Av. Cem KABDAN

Dünya Ticaret Merkezi, EGS Business Park Blokları, B2 Blok, K:8, No:281
Yeşilköy-Bakırköy/İSTANBUL

Davalı: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Karadeniz Ereğli Gümrük Müdürlüğü
Ereğli/ZONGULDAK

İstemin Özeti: Davacı adına tescilli 11.6.2011 gün ve 653 sayılı serbest dolaşıma

giriş beyannamesi muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davayı; olayda, beyannamede yurt dışı gider olarak beyan edilen bedel üzerinden % 1 oranında hesaplanan çevre katkı payına ait ek tahakkuka vaki itirazın reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın Zonguldak İdare Mahkemesince, gümrük beyannamesinde yurt dışı gider olarak beyan edilen kıymet farkı, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 24'üncü maddesine göre ithal eşyasının satış bedeline dahil olduğundan CIF bedel içerisinde değerlendirilmesi gerektiği, yurt dışı gider altında beyan edilen kıymetin eksik olduğu gerekçesiyle reddedildiği; beyan edilen kıymet farkı üzerinden hesaplanan çevre katkı payına isabet eden katma değer vergisine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın da Mahkemelerince reddedildiği, dolayısıyla 3065 sayılı Kanundan hareketle 4458 sayılı Kanunun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasında ve buna yapılan itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 22.6.2012 gün ve E:2011/692; K:2012/449 sayılı kararına yönelik itirazı reddeden Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 16.10.2012 gün ve E:2012/466; K:2012/602 sayılı kararı ve kararın düzeltilmesi isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12.2.2013 gün ve E:2012/786; K:2013/180 sayılı kararının; 2577 sayılı

İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Dr. Özlem ERDEM KARAHANOGULLARI

Düşüncesi: Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan dava mahkemece reddedilmiş ve Bölge İdare Mahkemesince hem itiraz hem de karar düzeltme istemi reddedilmişse de, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespiti gerekmektedir.

Olayda ise, ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğine ilişkin herhangi bir tespitte bulunulmaması karşısında, para cezası kararı alınabilmesi için yasada aranan koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden Vergi Mahkemesi kararı ile bu kararı onayarak karar düzeltme istemini de reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarının niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, 2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesi uyarınca kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı: Mevlüt Çetinkaya

Düşüncesi: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Adına tescilli 11.06.2010 tarih ve IM000653 sayılı gümrük giriş beyannamesi muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediği gerekçesiyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden hesaplanarak istenilen para cezasına vaki itirazın reddi yönünde verilen gümrük başmüdürlüğü kararına karşı açılan davayı reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 22/06/2012 gün ve E:2011/692, K:2012/449 sayılı kararına yapılan itirazın reddine ve kararın onanmasına ilişkin Zonguldak Bölge İdare Mahkemesince verilen 16/10/2012 gün ve E:2012/466, K:2012/602 sayılı karar ile karar düzeltme isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12/02/2013 gün ve E:2012/786, K:2013/180

sayılı kararının yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek davacı vekili tarafından kanun yararına bozulmasının istenmesi üzerine konu incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde, "niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden" kararların kanun yararına temyiz olunabileceği belirtilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ithalatta verginin matrahını belirleyen 21'inci maddesinin (c) bendinde; gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemelerden vergilendirilmeyenler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemelerin ithalde alınan katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendinde de; serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin 23 ila 31'inci maddelerde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınacağı hükme bağlanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun yukarıda belirtilen 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kesilebilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinin söz konusu kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilmesi gerekir.

Olayda, para cezasının hesaplanmasında esas alınan çevre katkı payının 3065 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen madde hükümlerine göre yalnız katma değer vergisi matrahına dahil olup, ithal eşyasının gümrük vergisine esas kıymetini etkilemediğinden katma değer vergisi tahakkuku üzerinden hesaplanan dava konusu para cezası kararına vaki itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka uyarlık, aksi yönde verilen Bölge İdare Mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin, yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade ettiği açık bulunan 16/10/2012 gün ve E:2012/466, K:2012/602 sayılı kararı ile 12/02/2013 gün ve E:2012/786, K:2013/180 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesi uyarınca, kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davanın Zonguldak Vergi Mahkemesinin tek hakimle verdiği 22.6.2012 gün ve E:2011/692; K:2012/449 sayılı kararıyla reddedildiği; karara yapılan itirazın Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 16.10.2012 gün ve E:2012/466; K:2012/602 sayılı kararı ile reddedildiği, kararın düzeltilmesine yönelik istemin de Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12.2.2013 gün ve E:2012/786; K:2013/180 sayılı kararıyla reddi üzerine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulmasının istenildiği anlaşılmıştır.

2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde, kararın kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Temyiz, davanın taraflarına tanınan bir hukuki yol olup bununla yanlış olduğu ileri sürülen kararların Danıştay tarafından yeniden incelenmesi, kararların hukuka uygunluk denetiminden geçerek tespit edilen eksikliklerin ve hataların giderilmesi öngörülmüştür.

Buna göre, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade edenlere karşı, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından Danıştay nezdinde "kanun yararına temyiz" yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının para cezasına dayanak alınan (b) bendinin olay tarihinde yürürlükte olan şeklinde, kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin, muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda, bu Kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka, bu vergi farkının üç katı para cezası alınacağı belirtilmiş olup bu hükme göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ceza kesilmesinin sebebi olarak, çevre katkı payının katma değer vergisinin matrahına eklenmemesi gösterilmiş olup ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğu hususunda idarece herhangi bir tespitle bulunulmadığının anlaşılması karşısında, para cezası uygulanabilmesi için aranan yasal koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden mahkeme kararında ve bu karara yönelik itiraz ile karar düzeltme başvurularını reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarında yürürlükteki hukuk kurallarına uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne; Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 16.10.2012 gün ve E:2012/466; K:2012/602 sayılı kararı ile 12.2.2013 gün ve E:2012/786; K:2013/180 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi uyarınca, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına; kararın birer örneğinin taraflara ve Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 29.4.2015 gününde oybirliği ile karar verildi.

Danıştay Yedinci Daire Başkanlığından:

Esas No: 2014/1206

Karar No: 2015/2398

Kanun Yararına Temyiz Eden: Danıştay Başsavcılığı

Davacı: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

Vekili: Av. Cem KABDAN

Dünya Ticaret Merkezi, EGS Business Park Blokları, B2 Blok, K:8, No:281
Yeşilköy-Bakırköy/İSTANBUL

Davalı: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Karadeniz Ereğli Gümrük Müdürlüğü
Ereğli/ZONGULDAK

İstem Özet: Davacı adına tescilli 14.5.2010 gün ve 550 sayılı serbest dolaşıma

giriş beyannamesi muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davayı; olayda, beyannamede yurt dışı gider olarak beyan edilen bedel üzerinden % 1 oranında hesaplanan çevre katkı payına ait ek tahakkuka vaki itirazın reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın Zonguldak İdare Mahkemesince, gümrük beyannamesinde yurt dışı gider olarak beyan edilen kıymet farkı, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 24'üncü maddesine göre ithal eşyasının satış bedeline dahil olduğundan CIF bedel içerisinde değerlendirilmesi gerektiği, yurt dışı gider altında beyan edilen kıymetin eksik olduğu gerekçesiyle reddedildiği; beyan edilen kıymet farkı üzerinden hesaplanan çevre katkı payına isabet eden katma değer vergisine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın da Mahkemelerince reddedildiği, dolayısıyla 3065 sayılı Kanundan hareketle 4458 sayılı Kanunun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasında ve buna yapılan itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 22.6.2012 gün ve E:2011/696; K:2012/451 sayılı kararına yönelik itirazı reddeden Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.10.2012 gün ve E:2012/468; K:2012/612 sayılı kararı ve kararın düzeltilmesi isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12.2.2013 gün ve E:2012/782; K:2013/179 sayılı kararının; 2577 sayılı

İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Dr. Özlem ERDEM KARAHANOGULLARI

Düşüncesi: Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan dava mahkemece reddedilmiş ve Bölge İdare Mahkemesince hem itiraz hem de karar düzeltme istemi reddedilmişse de, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğine ilişkin herhangi bir tespitte bulunulmaması karşısında, para cezası kararı alınabilmesi için yasada aranan koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden Vergi Mahkemesi kararı ile bu kararı onayarak karar düzeltme istemini de reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarının niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, 2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesi uyarınca kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı: Mevlüt Çetinkaya

Düşüncesi: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Adına tescilli 14.05.2010 tarih ve IM00550 sayılı gümrük giriş beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediği gerekçesiyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden hesaplanarak istenilen para cezasına vaki itirazın reddi yönünde verilen gümrük başmüdürlüğü kararına karşı açılan davayı reddeden Zonguldak Vergi Mahkemesinin 22/06/2012 gün ve E:2011/696, K:2012/451 sayılı kararına yapılan itirazın reddine ve kararın onanmasına ilişkin Zonguldak Bölge İdare Mahkemesince verilen 18/10/2012 gün ve E:2012/468, K:2012/612 sayılı karar ile karar düzeltme isteminin reddine dair Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12/02/2013 gün ve E:2012/782, K:2013/179

sayılı kararının yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek davacı vekili tarafından kanun yararına bozulmasının istenmesi üzerine konu incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde, "niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden" kararların kanun yararına temyiz olunabileceği belirtilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ithalatta verginin matrahını belirleyen 21'inci maddesinin (c) bendinde; gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemelerden vergilendirilmeyenler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemelerin ithalde alınan katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendinde de; serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin 23 ila 31'inci maddelerde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınacağı hükme bağlanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun yukarıda belirtilen 234'üncü maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendine göre para cezası kesilebilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinin söz konusu kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilmesi gerekir.

Olayda, para cezasının hesaplanmasında esas alınan çevre katkı payının 3065 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen madde hükümlerine göre yalnız katma değer vergisi matrahına dahil olup, ithal eşyasının gümrük vergisine esas kıymetini etkilemediğinden katma değer vergisi tahakkuku üzerinden hesaplanan dava konusu para cezası kararına vaki itirazın reddi yolunda tesis edilen işlemden hukuka uyarlık, aksi yönde verilen Bölge İdare Mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin, yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade ettiği açık bulunan 18/10/2012 gün ve E:2012/468, K:2012/612 sayılı kararı ile 12/02/2013 gün ve E:2012/782, K:2013/179 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesi uyarınca, kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden, davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle tahsil edilen çevre katkı payının vergi matrahına dahil edilmediğinden bahisle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21'inci maddesinin (c) bendi uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali istemiyle açılan davanın Zonguldak Vergi Mahkemesinin tek hakimle verdiği 22.6.2012 gün ve E:2011/696; K:2012/451 sayılı kararıyla reddedildiği; karara yapılan itirazın Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.10.2012 gün ve E:2012/468; K:2012/612 sayılı kararı ile reddedildiği, kararın düzeltilmesine yönelik istemin de Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 12.2.2013 gün ve E:2012/782; K:2013/179 sayılı kararıyla reddi üzerine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi hükmü uyarınca kanun yararına bozulmasının istenildiği anlaşılmıştır.

2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde, kararın kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Temyiz, davanın taraflarına tanınan bir hukuki yol olup bununla yanlış olduğu ileri sürülen kararların Danıştay tarafından yeniden incelenmesi, kararların hukuka uygunluk denetiminden geçerek tespit edilen eksikliklerin ve hataların giderilmesi öngörülmüştür.

Buna göre, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade edenlere karşı, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından Danıştay nezdinde "kanun yararına temyiz" yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının para cezasına dayanak alınan (b) bendinin olay tarihinde yürürlükte olan şeklinde, kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymetinin, muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda, bu Kanunun 23 ila 31'inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka, bu vergi farkının üç katı para cezası alınacağı belirtilmiş olup bu hükme göre para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, ceza kesilmesinin sebebi olarak, çevre katkı payının katma değer vergisinin matrahına eklenmemesi gösterilmiş olup ithale konu eşyanın kıymetinin noksan beyan edilmiş olduğu hususunda idarece herhangi bir tespitle bulunulmadığının anlaşılması karşısında, para cezası uygulanabilmesi için aranan yasal koşullar oluşmadığından, davayı istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle reddeden mahkeme kararında ve bu karara yönelik itiraz ile karar düzeltme başvurularını reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarında yürürlükteki hukuk kurallarına uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne; Zonguldak Bölge İdare Mahkemesinin 18.10.2012 gün ve E:2012/468; K:2012/612 sayılı kararı ile 12.2.2013 gün ve E:2012/782; K:2013/179 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi uyarınca, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına; kararın birer örneğinin taraflara ve Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 29.4.2015 gününde oybirliği ile karar verildi.